Yapısına Göre Cümleler

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 **a) tek yüklemli b) birden çok yüklemi olan**
Yargılar bağlaçla bağlanırsa bağlacı olan cümle oluşur.

2 **a) 2 b) 1 c) 2**
a: açtım, girdim b: kalktı c: soğudu, yağmadı

3 **D) Kuşlar sonbaharda sıcak ülkelere göç eder.**
Tek yüklem vardır (göç eder) ve fiilimsi yoktur. A'da "eden" fiilimsidir.

4 **A) Yağmur yağınca sokaklar boşaldı.**
"yağınca" zarf-fiildir; cümlenin tek yüklemi "boşaldı"dır.

5 **B) Çok çalıştı fakat sınavı kazanamadı.**
İki yargı (çalıştı / kazanamadı) "fakat" bağlacıyla bağlanmıştır.

6 **D – Y – D – D**
"ve" burada iki yargıyı değil, iki özneyi bağlar; cümle tek yüklemlidir.

7 **a) Otobüs geldi, yolcular bindi. b) Otobüs geldi ve yolcular bindi. c) Otobüs gelince yolcular bindi.**
a birden çok yüklemi olan, b bağlacı olan, c içinde fiilimsi olan cümledir.

8 **a) birden çok yüklemi olan b) içinde fiilimsi olan c) bağlacı olan d) tek yüklemli**
b'de "okumak" isim-fiildir. c'de iki yargıyı "ama" bağlar.

9 **a) hem … hem de b) ancak**
İki cümle de bağlacı olan cümledir.

10 **C) Güneş doğdu, kuşlar öttü.**
İki yargı virgülle sıralanmıştır ve bağlaç yoktur.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **Tek yüklemli: 1, 5 İçinde fiilimsi olan: 2, 6 Birden çok yüklemi olan: 3 Bağlacı olan: 4**
2'de "okurken", 6'da "dikilen" fiilimsidir.

12 **C) Annem ve babam bu akşam sinemaya gitti.**
"ve" iki sözcüğü (annem, babam) bağlamıştır; cümlenin tek yüklemi vardır.

13 **D) Denizi seyretmek içimi rahatlatır.**
"seyretmek" isim-fiildir ve cümlenin tek yüklemi "rahatlatır"dır.

14 **Örnek: Kardeşim eve gelince hemen yemeğini yedi.**
"gelir gelmez, gelip" gibi zarf-fiillerle de kurulabilir.

15 **Burak**
Cümlede bağlaç yoktur; iki yargı virgülle sıralanmıştır.

16 **B) Maç ertelendi çünkü saha su altındaydı.**
B hem bağlacı olan bir cümledir hem de neden-sonuç ilişkisi taşır.

17 **a) 5 b) alıp**
Yüklemler: uyandım, açtım, yağıyordu, çıktım, kaçırdım.

18 **Örnek: a) Okulumuz yeni boyandı. b) Okula gelince arkadaşlarımı selamladım. c) Zil çaldı, öğrenciler sınıflara girdi. d) Ders bitti ama kimse sınıftan çıkmadı.**
b'de tek yüklem ve en az bir fiilimsi; c'de bağlaçsız, d'de bağlaçlı iki yargı bulunmalıdır.

19 **A) Rüzgâr dindi; deniz durgunlaştı.**
İki yargı noktalı virgülle sıralanmıştır; C'de bağlaç vardır, B ve D'de ise tek yüklem vardır.

20 **C) Sabah koşusuna çıkan kardeşim, eve dönünce duş aldı.**
Fiilimsiler: çıkan (sıfat-fiil), dönünce (zarf-fiil). Yüklem: aldı.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **7 puan**
1: birden çok yüklemi olan (3) 2: fiilimsi – yağınca (1) 3: bağlaç – ama (2) 4: tek yüklemli (0) 5: fiilimsi – kaplanan (1)

22 **D) IV. cümle içinde fiilimsi olan bir cümledir.**
IV. cümlede fiilimsi yoktur; iki yargı (aldım, döndüm) virgülle sıralanmıştır. II'de "aradığım" fiilimsidir.

23 **A) Işıklar yanınca perde açıldı.**
A içinde fiilimsi olan bir cümledir; diğerleri birden çok yüklemi olan cümlelerdir.

24 **B) Hava çok sıcaktı ama denize girmedik.**
A'da "girmek" fiilimsidir; C'de bağlaç yoktur; D'de "ısınınca" fiilimsidir.

25 **Örnek: Sabah alarm çalınca hemen yataktan kalktım. Kahvaltı hazırdı ama ben acele ediyordum.**
İlk cümlede "çalınca" fiilimsisi, ikinci cümlede "ama" bağlacı kullanılmıştır.

26 **C) Açılmaz kapıları zorlama.**
"Açılmaz" burada kapıları niteleyen sıfat-fiildir; "zorlama" olumsuz emir bildiren yüklemdir. A'daki "açılmaz" ise yüklemdir.

27 **Örnek: a) Ali kitabı bir günde okudu çünkü kitap çok ilginçti. b) Ali, çok ilginç bulduğu kitabı bir günde okudu.**
b'de "bulduğu" sıfat-fiildir.

28 **A) Çocuklar bahçede koşarak oynadı.**
A'nın tek yüklemi (oynadı) vardır; "koşarak" fiilimsidir.

29 **B) 2**
Tek yüklemli: 1. ve 2. cümle. 3. (yorulan) ve 5. (olunca) cümlede fiilimsi vardır; 4. cümlede iki yüklem (içer, sıçratırdı) vardır.

30 **Örnek: Cumartesi sabahı erkenden uyandım. (tek yüklemli) Kahvaltımı yapınca bisikletime bindim. (içinde fiilimsi olan) Parkta dolaştım, arkadaşlarımla buluştum. (birden çok yüklemi olan) Akşam yorulmuştum ama çok mutluydum. (bağlacı olan)**
Her cümlenin yapısı doğru belirlenmeli ve paragraf tek bir konuyu anlatmalıdır.